ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Οκτωβρίου 1998

σχετικά με τις ενισχύσεις που χορήγησε η Ισπανία στις επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa και στις επιχειρήσεις που τον διαδέχτηκαν

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(1998) 3211]

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/509/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 92 και το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ρηθείσες διατάξεις,

Εκτιμώντας τα εξής:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 16 Ιουλίου 1997, η Επιτροπή, η οποία είχε λάβει επτά σχετικές καταγγελίες το Φεβρουάριο του 1997, αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης σε σχέση με τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί από το 1989 και εξής στις επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa ή στις επιχειρήσεις που τον διαδέχτηκαν. Επισημαίνεται ότι το 1989 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 91/1/ΕΟΚ [1], με την οποία κηρύχθηκαν ασυμβίβαστες οι ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στον εν λόγω όμιλο, ο οποίος ασχολείται με την παραγωγή ειδών νοικοκυριού.

Κατά την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ζήτησε από την ισπανική κυβέρνηση να της διαθέσει λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την επιστοφή των ασυμβίβασεων ενισχύσεων που είχε λάβει ο όμιλος Magefesa και οι επιχειρήσεις που τον διαδέχτηκαν, καθώς και σχετικά με την υφιστάμενη διάρθρωση και με τη νομική και χρηματοοικονομική κατάσταση του εν λόγω ομίλου.

Δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, η Επιτροπή, με επιστολή της 6ης Αυγούστου 1997, κάλεσε την ισπανική κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί της υπόθεσης ενός μηνός. Με σχετική δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [2], τα άλλα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι ενημερώθηκαν για την απόφαση κίνησης της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης και εκλήθηκαν ταυτόχρονα να υποβάλουν τις τυχόν παρατηρήσεις τους.

Με επιστολή τους της 12ης Νοεμβρίου 1997, οι ισπανικές αρχές, σε απάντηση στην κίνηση της διαδικασίας, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, καθώς και πληροφοριακά στοιχεία.

Με ισάριθμες επιστολές της 28ης Νοεμβρίου 1997, δύο ανταγωνίστριες επιχειρήσεις και οι ενώσεις εργαζομένων της εταιρείας Industrias Domésticas SA (στο εξής «Indosa») υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, οι οποίες στη συνέχεια διαβιβάστηκαν στις ισπανικές αρχές, με επιστολές της 17ης και της 23ης Δεκεμβρίου 1997 και της 9ης Ιανουαρίου 1998, για να εκφράσουν τις απόψεις τους επ' αυτών. Οι ισπανικές αρχές δεν υπέβαλαν καμία σχετική παρατήρηση.

Οι σύνδικοι της πτωχεύσεως της Indosa, η οποία συγκαταλεγόταν στις επιχειρήσεις που είχαν λάβει ασυμβίβαστες ενισχύσεις το 1989, αλλά η οποία είχε λάβει και νέα ενίσχυση, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 1997. Οι παρατηρήσεις αυτές συμπεριελήφθησαν υπό μορφή παραρτήματος στην επιστολή της ισπανικής κυβέρνησης της 24ης Απριλίου 1998, για την οποία γίνεται λόγος κατωτέρω.

Επειδή η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένα δεν είχαν διευκρινισθεί επαρκώς με την απάντηση των ισπανικών αρχών στην κίνηση διαδικασίας, τους απηύθυνε αίτηση για την υποβολή συμπληρωματικών πληροφοριακών στοιχείων με επιστολή της 24ης Φεβρουαρίου 1998. Η ήδη μνημονευθείσα επιστολή των ισπανικών αρχών, της 24ης Απριλίου 1998, περιείχε ένα ογκώδες έγγραφο με πλήθος παραρτημάτων προς τεκμηρίωση των υποβληθέντων πληροφοριακών στοιχείων.

II. Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Ο όμιλος Magefesa [3] και οι επιχειρήσεις που τον διαδέχτηκαν κατασκευάζουν είδη οικιακής χρήσης, όπως χύτρες ατμού, τηγάνια και μαχαιροπήρουνα από ανοξείδωτο χάλυβα. Η διάρθρωση του ομίλου είναι δυνατό να παρουσιασθεί σχηματικά ως εξής:

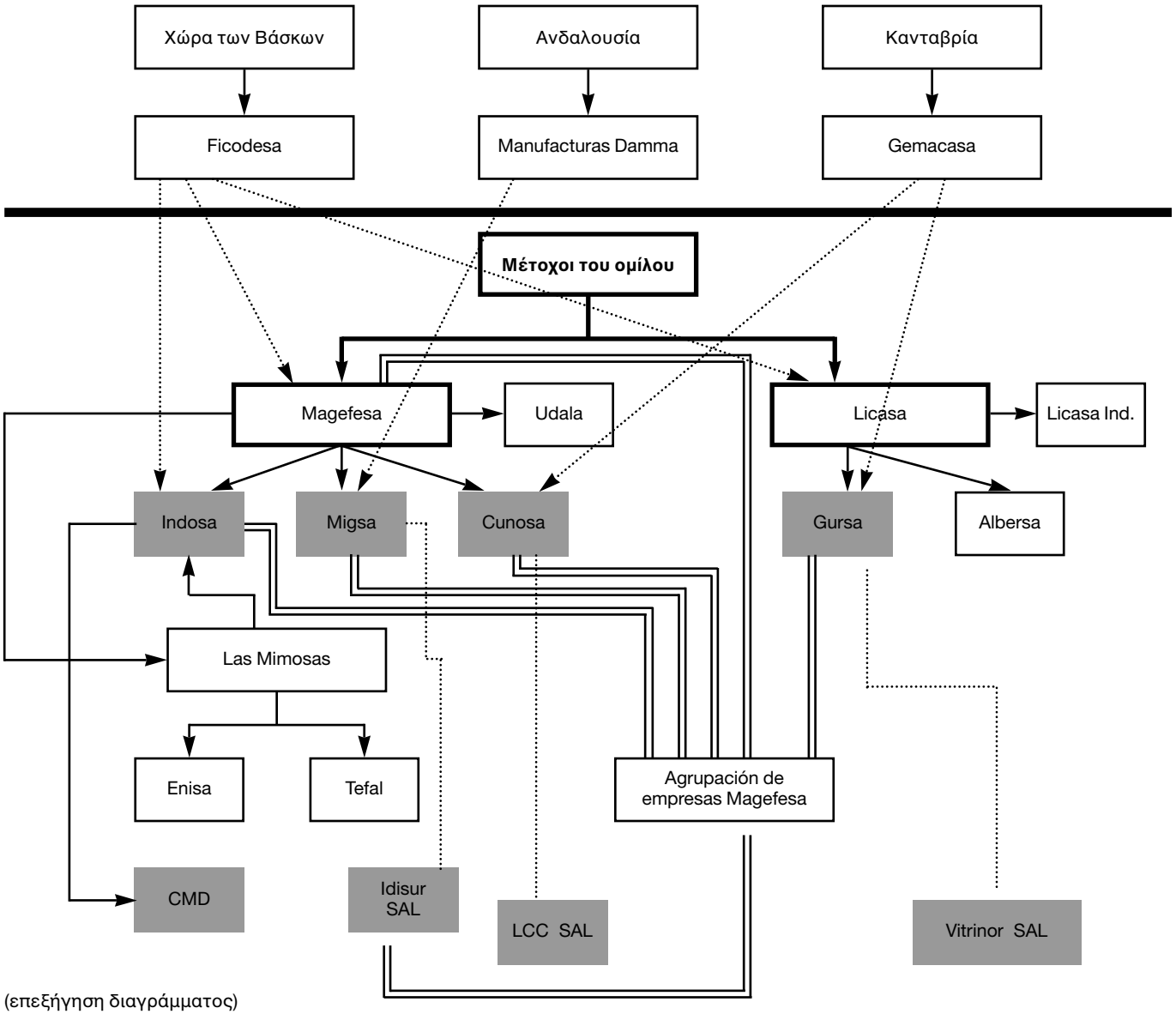
[1] ΕΕ L 5 της 8.1.1991, σ. 18.

[2] ΕΕ C 330 της 1.11.1997, σ. 2.

[3] — Όμιλος Magefesa, που περιλαμβάνει ως βασική εταιρεία τη Manufacturas Generales de Ferretería SA (στο εξής «Magefesa», τις βιομηχανικές επιχειρήσεις Cubertera del Norte SA (στο εξής «Cunosa») Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (στο εξής «Migsa»), Indosa, Investigación y Desarrollo Udala SA και την εταιρεία Las Mimosas SA (στο εξής «Inlamisa»), μέσω της οποίας η Magefesa μετέχει στην Edificios y Naves Industriales SA (στο εξής «Enisa») και στην Tefal Española SA.

— Όμιλος Licasa, που περιλαμβάνει τις εταιρείες La Industrial Cuchillería Alavesa SA, Licasa Patrimonial SA, Manufacturas Gur SA (στο εξής «Gursa»), Alberdi Hermanos SA (στο εξής «Albersa») και Licasa Industrial SA.

— Αρκετές από τις εταιρείες του ομίλου (Magefesa, Cunosa, Gursa, Migsa, Indosa) συνέστησαν επίσης από κοινού εμπορικό όμιλο, με την επωνυμία «Agrupación de Empresas "Magefesa"», μέσω του οποίου αγοράζαν τις πρώτες ύλες που χρειάζονταν και διέθεταν την παραγωγή τους στο εμπόριο.

Σημείωση

(1) Κατά την έννοια της παρούσας απόφασης, ο όρος «διαδοχή» καλύπτει, χωρίς ωστόσο να παράγονται εξ αυτού έννομες συνέπειες, μία οικονομική κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας εταιρείες συσταθείσες από πρώην εργαζόμενους των Migsa, Cunosa και Gursa λειτουργούν στις ίδιες εγκαταστάσεις, με τον ίδιο μηχανολογικό εξοπλισμό και κατασκευάζουν προϊόντα που φέρουν την ίδια εμπορική επωνυμία όπως και τα προϊόντα των εταιρειών τις οποίες διαδέχτηκαν.

Τον Δεκέμβριο του 1985, συστήθηκαν τρεις εταιρείες με παρέμβαση των αρχών των αυτόνομων περιφερειών στο έδαφος των οποίων είχαν την έδρα τους οι παραγωγικές επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa, προκειμένου να διοχετευθούν μέσω αυτών οι ενισχύσεις που κηρύχτηκαν ασυμβίβαστες μεταγενέστερα, το 1989. Πρόκειται για τις ακόλουθες εταιρείες:

— Manufacturas Damma SA (στο εξής «Manufacturas Damma»), με έδρα την Ανδαλουσία και τελούσα υπό τον έλεγχο των αρχών της εν λόγω αυτόνομης περιφέρειας,

— Gestión de Magefesa en Cantabria SA (στο εξής «Gemacasa»), με έδρα την Καντάβρια και τελούσα υπό τον έλεγχο των αρχών της εν λόγω αυτόνομης περιφέρειας,

— Fiducias de la cocina y derivados SA (στο εξής «Ficodesa»), με έδρα τη Χώρα των Βάσκων· πρόκειται για ιδιωτική εταιρεία, αν και υπόκειται στον έλεγχο των αυτόνομων βασικών αρχών βάσει ειδικών συμφωνιών.

Οι εταιρείες αυτές ήλεγχαν τη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων και την εφαρμογή του «προγράμματος δράσης», διασφαλίζοντας ταυτόχρονως τη διατήρηση σε λειτουργία των επιχειρήσεων της Magefesa με το να εμποδίζουν τους πιστωτές τους να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις τους εις βάρος των χρηματοοικονομικών πόρων και των απογραφέντων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων αυτών. Για το σκοπό αυτό, οι παρεμβληθείσες εταιρείες διέθεταν στο εμπόριο βάσει σχετικών συμφωνιών ολόκληρη την παραγωγή της Magefesa, αφού προηγουμένως την αγόραζαν από τις διάφορες επιχειρήσεις

του ομίλου. Ταυτοχρόνως, διαχειρίζονται τα κεφάλαια, τις πρώτες ύλες και τα ημικατεργασμένα προϊόντα που χρειάζονται οι βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Κατά το χρόνο υποβολής των σχετικών καταγγελιών, το 1997, μερικές από τις επιχειρήσεις του ομίλου είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση (Magefesa, Indosa, Cunosa), ενώ κάποιες άλλες είχαν περιέλθει σε αδράνεια (Migsa, Cursa). Εξάλλου, ο διαχειριστής της πτώχευσης της Indosa προέβη τον Νοέμβριο του 1994 στη σύσταση της Indosa Derio SL, η οποία σήμερα φέρει την επωνυμία «Compañía de Menaje Doméstico SL» (στο εξής «CMD»), επιδιώκοντας να καταστήσει εμπορεύσιμη την παραγωγή της Indosa. Μέχρι το 1993, οι τέσσερις παραγωγικές επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa (Indosa, Migsa, Cunosa και Gursa) απασχολούσαν περισσότερους από 800 εργαζόμενους.

Η Indosa απασχολεί σήμερα 330 εργαζόμενους, και ο κύκλος εργασιών της το 1997 ανήλθε στα 3 δισεκατομμύρια ESP περίπου. Είναι η μόνη εν ενεργεία βιομηχανική επιχείρηση του ομίλου. Παράγει κατά κύριο λόγο χύτρες ατμού και σκεύη κουζίνας.

Μερικοί από τους πρώην εργαζόμενους της πτωχευσάσης Cunosa, καθώς και των εν αδρανεία τελούντων Migsa και Gursa, ίδρυσαν τις εταιρείες La Compañía de Cubiertos SAL) στο εξής «LCC»), Idisur SAL (στο εξής «Idisur») και Vitrinor SAL (στο εξής «VITRINOR»), αντιστοίχως [4].

Η Agrupación de Empresa Magefesa ελύθη στις 29 Οκτωβρίου 1996.

Σε ό,τι αφορά τις παρεμβληθείσες εταιρείες, η μεν Ficodesa κηρύχτηκε σε πτώχευση το 1995, οι δε Gemacasa και Manufacturas Damma έχουν περιέλθει σε αδράνεια.

III. **ΟΙ ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ**

Η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης σε σχέση με τα ακόλουθα μέτρα:

— τη μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης εκ μέρους του ομίλου Magefesa και των εταιρειών που τον διαδέχτηκαν,

— τη συνέχιση εκ μέρους της Indosa των παραγωγικών της δραστηριοτήτων, παρά το γεγονός ότι είχε κηρυχθεί σε πτώχευση το 1994, και τη μη εκπλήρωση εκ μέρους της ίδιας εταιρείας των φορολογικών της υποχρεώσεων και των υποχρεώσεών της στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης,

— την πρόθεση της βασικής κυβέρνησης να παράσχει στην Indosa εγγύηση ύψους 804 εκατομμυρίων ESP με σκόπο την κάλυψη βραχυπρόθεσμου δανείου για το χρονικό διάστημα που θα μεσολαβούσε μέχρι την είσπραξη από την Indosa των ποσών που ανέμενε να της καταβάλουν το Ταμείο Εγγύησης Μισθοδοσίας (Fondo de Garantía Salarial, στο εξής «Fogasa» [5]) και το Υπουργείο Εργασίας,

— για τα ποσά που το Fogosa και το Υπουργείο Εργασίας είχαν ενδεχομένως καταβάλει ή εσκόπευαν να καταβάλουν στις επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, κατά το χρόνο κίνησης της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ελήφθη επίσης υπόψη η εικαζόμενη μη ανάκτηση των ασυμβίβαστων ενισχύσεων που είχαν χορηγηθεί το 1989. Στη σχετική απόφαση αναφερόταν ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει τη νομιμότητα οποιαδήποτε χορηγηθείσας ενίσχυσης, υπό το πρίσμα αυτών που θα είχαν συμβεί σε σχέση με την ανάκτηση των ακόλουθων ενισχύσεων, οι οποίες κηρύχθηκαν ασυμβίβαστες με την απόφαση 91/1/ΕΟΚ:

— *δάνειο υπό προνομιακούς όρους,* ύψους 2 085 εκατομμυρίων ESP, το οποίο χορηγήθηκε από το Fogasa με σκοπό την καταβολή αποζημιώσεων προς τους εργαζόμενους που απολύθηκαν στο πλαίσιο του «προγράμματος δράσης»,

— *εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων,* συνολικού ύψους 1 580 εκατομμυρίων ESP [εξ αυτών προέρχονταν: τα 972 εκατομμύρια ESP από την κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων, τα 512 εκατομμύρια ESP από την αυτόνομη κυβέρνηση της Καντταβρίας και τα 96 εκατομμύρια ESP από την αυτόνομη κυβέρνηση («Junta») της Ανδαλουσίας] [6],

— *μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις* συνολικού ύψους 1 094 εκατομμυρίων ESP [εξ αυτών προέρχονταν: τα 803 εκατομμύρια ESP από την κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων, τα 262 εκατομμύρια ESP από την αυτόνομη κυβέρνηση της Καντταβρίας και τα 29 εκατομμύρια ESP [7] από την αυτόνομη κυβέρνηση («Junta») της Ανδαλουσίας] [8],

---

[4] Τα αρχικά «SAL» σημαίνουν «Sociedad Anónima Laboral», δηλαδή ανώνυμη εταιρεία συσταθείσα από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Οι εταιρείες LCC, Idisur και Vitrinor συνεστήθηκαν στις 9 Ιουνίου 1994, στις 22 Απριλίου 1993 και στις 27 Μαρτίου 1995, αντιστοίχως. Την 1η Οκτωβρίου 1993, η Idisur συνήψε εμπορική συμφωνία με την Agrupación de Empresas Magefesa.

[5] Η λειτουργία του διέπεται από το βασιλικό διάταγμα αριθ. 505/1985 της 6ης Μαρτίου 1985.

[6] Εγγυήσεις για τη χορήγηση δανείων: i) ύψους 972 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσες από τη βασκική κυβέρνηση κατ' εφαρμογή δύο αποφάσεων οι οποίες εκδόθηκαν βάσει του διατάγματος αριθ. 150/1985 της 11ης Ιουνίου 1985, και πιο συγκεκριμένα: εγγύηση ύψους 300 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα στις 21 Ιανουαρίου 1986 απευθείας στην Indosa και εγγύηση ύψους 672 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα στις 3 Ιουνίου 1986 στην Ficodesa, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τις εδρεύουσες στη Χώρα των Βάσκων επιχειρήσεις των επιμέρους ομίλων Magefesa και Licasa· ii) εγγύηση ύψους 512 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα από την αυτόνομη κυβέρνηση της Κανταβρίας τον Μάρτιο του 1986 στη Gemecasa, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τις εταιρείες Cunosa και Gursa· iii) εγγυήσεις ύψους 96 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσες από τη Sociedad para la Promoción y Reconversión Industrial de Andalucía (Soprea, νυν Instituto de Fomento de Andalucía) στη Manufacturas Damma, στις 14 Φεβρουαρίου 1986 και στις 5 Φεβρουαρίου 1987, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τη Migsa.

[7] Το ποσό των 39 εκατομμυρίων ESP που αναφερόταν τόσο στην απόφαση 91/1/ΕΟΚ, όσο και στην απόφαση περί της κινήσεως της παρούσας διαδικασίας διορθώθηκε με βάση έγγραφα τα οποία προσκόμισαν οι ισπανικές αρχές.

[8] Επιχορηγήσεις: ii) επιχορήγηση ύψους 803 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα από τη βασική κυβέρνηση στη Ficodesa στις 3 Ιουνίου 1986 «προκειμένου να χρησιμοποιηθεί» για τις εδρεύουσες στη Χώρα των Βάσκων επιχειρήσεις των επιμέρους ομίλων Magefesa και Licasa, κατ' εφαρμογή αποφάσεων οι οποίες εκδόθηκαν βάσει του διατάγματος αριθ. 150/1985 της 11ης Ιουνίου 1985· ii) επιχορήγηση ύψους 262 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα από την αυτόνομη περιφέρεια της Κανταβρίας στην Gemacasa τον Οκτώβριο του 1986, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τις εταιρείες Cunosa και Gursa· iii) επιχορήγηση ύψους 29 εκατομμυρίων ESP παρασχεθείσα από τις αρχές της αυτόνομης περιφέρειας της Ανδαλουσίας στη Manufacturas Damma στις 29 Μαΐου 1987 βάσει του διατάγματος αριθ. 93/1987, με σκοπό τη στήριξη μέτρων κοινωνικού χαρακτήρα ενόψει της επανενεργοποίησης της Migsa.

— *επιδότηση επιτοκίου* συνολικού ύψους 9 εκατομμυρίων ESP.

Ζητήθηκε από την ισπανική κυβέρνηση να ανακτήσει τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις τις οποίες είχαν χορηγήσει το Fogasa και οι κυβερνήσεις των αυτόνομων περιφερείων της Χώρας των Βάσκων, της Κανταβρίας και της Ανδαλουσίας, προβαίνοντας στις ακόλουθες ενέργειες:

— *το δάνειο υπό προνομιακούς όρους,* ύψους 2 085 εκατομμυρίων ESP, το οποίο είχε χορηγήσει το Fogasa, έπρεπε είτε να μετατραπεί σε δάνειο υπό όρους ίδιους με τους εφαρμοζόμενους στην αγορά, είτε να καταργηθεί· εναλλακτικά, θα έπρεπε να ληφθεί οποιοδήποτε άλλο μέτρο με το οποίο να εξασφαλίζεται η ολοσχερής εξάλειψη του στοιχείου ενίσχυσης,

— *οι εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων,* ύψους 1 580 εκατομμυρίων ESP, έπρεπε να καταργηθούν,

— *οι επιχορηγήσεις,* ύψους 1 094 εκατομμυρίων ESP, έπρεπε να ανακτηθούν.

IV. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ**

Τρίτοι ενδιαφερόμενοι υπέβαλαν παρατηρήσεις, που θα μπορούσαν να συνοψισθούν ως εξής:

— Ένας ανταγωνιστής υπογράμμισε ότι η Vitrinor, δηλαδή η εταιρεία εργατικής βάσης την οποία συνέστησαν μερικοί από τους πρώην εργαζόμενους της Gursa, χρησιμοποιούσε τις εγκαταστάσεις της Gursa χωρίς να καταβάλλει κανένα αντάλλαγμα για τη χρήση αυτή.

— Ένας άλλος ανταγωνιστής επεσήμανε ότι: i) οι ασυμβίβαστες ενισχύσεις δεν είχαν επιστραφεί, ii) η Indosa δεν πλήρωνε ούτε φόρους, ούτε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης μετά την έκδοση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ, iii) τα προϊόντα της Magefesa διετίθεντο στο εμπόριο σε τιμές χαμηλότερες κατά 33% περίπου από τα αντίστοιχα προϊόντα των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, iv) όλα τα παραπάνω είχαν γίνει με την έγκριση των συνδίκων της πτωχεύσεως, τους οποίους ακριβώς είχαν διορίσει οι αρχές της κεντρικής διοίκησης και της οικείας αυτόνομης περιφέρειας.

— Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων υποστήριξαν ότι η παρέμβαση του Fogasa ήταν επωφελής για τους εργαζόμενους και όχι για την εταιρεία. Ταυτόχρονα, πληροφορούσαν την Επιτροπή ότι οι εργαζόμενοι είχαν προβεί με δικούς τους πόρους στη σύσταση συντάξιοδοτικού ταμείου.

Οι σύνδικοι της πτωχεύσεως της Indosa, η οποία συγκαταλεγόταν στις επιχειρήσεις που είχαν λάβει τις συμβιβάστες ενισχύσεις το 1989, αλλά η οποία είχε λάβει και νέα ενίσχυση, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 1997. Οι παρατηρήσεις αυτές συμπεριελήφθησαν υπό μορφή παραρτήματος στην επιστολή της ισπανικής κυβέρνησης της 24ης Απριλίου 1998, για την οποία γίνεται λόγος στο κεφάλαιο VI.

V. **Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

α) **Ανάκτηση των ασυμβίβαστων ενισχύσεων του 1989**

Σε ό,τι αφορά την ανάκτηση των ενισχύσεων που κηρύχτηκαν συμβίβαστες με την απόφαση 91/1/ΕΟΚ, η κατάσταση θα μπορούσε να συνοψισθεί ως ακολούθως:

Αναφορικά με το *δάνειο υπό προνομιακούς όρους* το οποίο είχε χορηγήσει το Fogasa και αφορούσε το ποσό των 2 085 εκατομμυρίων ESP, το 1990 αποφασίστηκε η μετατροπή του σε δάνειο υπό όρους αγοράς. Παρ' όλα αυτά, επειδή οι οικείες επιχειρήσεις δεν τήρησαν τους όρους του δανείου [9] το Fogasa κίνησε εκ νέου τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, πράγμα το οποίο οδήγησε στη δέσμευση των εμπορικών σημάτων του ομίλου Magefesa.

Προκειμένου για τις *εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων,* συνολικού ύψους 1 580 εκατομμυρίων ESP, και τις *μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις,* συνολικού ύψους 1 104 εκατομμυρίων ESP, που είχαν παράσχει οι κυβερνήσεις των αυτόνομων περιφερειών της Χώρας των Βάσκων, της Κανταβρίας και της Ανδαλουσίας, το 1990 ζητήθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας (Consejo de Estado), που αποτελεί το ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της Ισπανίας, να αποφανθεί σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Ισπανία όφελε να εφαρμόσει την απόφαση 91/1/ΕΟΚ.

Σε ό,τι αφορά τις *εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων,* το Συμβούλιο της Επικρατείας απεφάνθη ότι οι αυτόνομες κυβερνήσεις όφειλαν να καταβάλουν πάραυτα τις εγγυήσεις και, στη συνέχεια, να απαιτήσουν τα σχετικά ποσά από τους δικαιούχους. Σε ό,τι αφορά τις *μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις,* οι αυτόνομες κυβερνήσεις όφειλαν να ανακαλέσουν τις αποφάσεις με τις οποίες δινόταν η έγκριση για την παροχή τους και, στη συνέχεια, να αξιώσουν την επιστροφή των ποσών που είχαν ενδεχομένως ήδη καταβληθεί.

Οι αυτόνομες κυβερνήσεις προέβησαν στις ακόλουθες ενέργειες:

— *Κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων:* οι εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων δεν κατεβλήθηκαν πάραυτα όπως είχε εισηγηθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά κατά τη διάρκεια της περιόδου 1989-1993. Το σχετικό ποσό ανήλθε σε 1 365 717 623 ESP (αρχικό κεφάλαιο και τόκοι). Αφού αξίωσε, χωρίς αποτέλεσμα, να της καταβληθεί το ποσό αυτό, κίνησε τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης (έκδοση διαταγής πληρωμής), η οποία απέβη ομοίως άκαρπη. Σε ό,τι αφορά τις *μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις,* η κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων αποφάσισε να κηρυξει άκυρη την απόφαση περί της χορήγησής τους το Μάρτιο του 1994, δηλαδή

[9] Όπως εξηγείται στο στοιχείο β) του παρόντος κεφαλαίου, το δάνειο υπό προνομιακούς όρους χρηγήθηκε στο πλαίσιο συμφωνίας η οποία καλείτο «συμφωνία εξόφλησης», βάσει της οποίας το Fogasa, αφού υποκαταστάθηκε διά νόμου στα δικαιώματα των εργαζομένων έναντι των οφειλετριών επιχειρήσεων και σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, αποφάσισε να μην κινήσει αμέσως τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, αλλά να συνάψει «συμφωνία εξόφλησης». Επειδή, όμως, η «συμφωνία εξόφλησης» δεν έγινε σεβαστή, το Fogasa ήταν πλέον ελεύθερο να προσφύγει στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

τέσσερα έτη και πλέον μετά την κοινοποίηση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ. Στις 25 Ιανουαρίου 1995, κοινοποιήθηκε διαταγή πληρωμής στη Ficodesa, αλλά τον καιρό εκείνο η εν λόγω εταιρεία είχε ήδη κηρυχθεί σε πτώχευση (από τις 19 Ιανουαρίου 1995).

Και οι δύο μορφές πιστώσεων (δηλαδή τόσο οι *εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων*, όσο και οι *επιχορηγήσεις*) συμπεριλήφθησαν στον κατάλογο των χρεών της Ficodesa. Οι ισπανικές αρχές δεν έχουν καταστήσει γνωστή στην Επιτροπή τη σειρά προτίμησης των πιστώσεων αυτών, αλλά επειδή πρόκειται για δημόσιες πιστώσεις, θα πρέπει κανονικά να καταταγούν στην ίδια σειρά προτίμησης που η ισπανική έννομη τάξη προβλέπει και για τις άλλες περιπτώσεις δημόσιων πιστώσεων.

— *Κυβέρνηση της αυτόνομης περιφέρειας της Ανδαλουσίας:* Το Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Ανδαλουσίας (Instituto de Fomento de Andalucía, στο εξής «IFA», το οποίο είχε την ιδιοκτησία της Manufacturas Damma, αφού κατέβαλε την *εγγύηση για την κάλυψη δανείου* ύψους 96 εκατομμυρίων ESP και αξίωσε, χωρίς αποτέλεσμα, από τη Manufacturas Damma να του καταβάλει το καλυπτόμενο από την εγγύηση ποσό, κήρυξε το συγκεκριμένο δάνειο μη εξοφλήσιμο στις 17 Ιουνίου 1993. Σε ό,τι αφορά, τις *μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις*, ύψους 29 εκατομμυρίων ESP, οι αρχές της υπόψη αυτόνομης περιφέρειας δήλωσαν ότι η διαδικασία για την ακύρωση της απόφασης περί της παροχής τους κινήθηκε στις 21 Νοεμβρίου 1990, αλλά ότι η διαδικασία ανάκτησης των σχετικών ποσών δεν προχώρησε, διότι η Manufacturas Damma δεν διέθετε κανένα απαλλαγμένο από βάρη περιουσιακό στοιχείο.

— *Κυβέρνηση της αυτόνομης περιφέρειας της Καντάβρίας:* Οι *εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων* δεν κατεβλήθηκαν πάραυτα όπως είχε εισηγήθει το Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά κατά τη διάρκεια της περιόδου 1994-1995. Προκειμένου περί των *μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων*, οι ισπανικές αρχές δεν έχουν διαθέσει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την επιστροφή τους, επισημαίνονται απλώς ότι οι εταιρείες Cunosa και Gursa δεν διέθεταν περιουσιακά στοιχεία απαλλαγμένα από βάρη και ότι, ως εκ τούτου, οποιαδήποτε ενέργεια της Gemacasa με σκοπό την ανάκτηση των σχετικών ενισχύσεων θα είχε αποβεί άκαρπη. Οι ισπανικές αρχές δεν έχουν εξηγήσει γιατί η Gemacasa και η αυτόνομη κυβέρνηση δεν φρόντισαν για την εγγραφή του ποσού της ασυμβίβαστης ενίσχυσης που είχε χορηγηθεί στην Cunosa στον κατάλογο των χρεών της εν λόγω εταιρείας.

β) **Νέες ενισχύσεις χορηγηθείσες μετά την έκδοση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ**

Καταβολές εκ μέρους του Fogasa και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Αναφορικά με το Fogasa, οι ισπανικές αρχές επεσήμαναν ότι το εν λόγω ταμείο, σε περίπτωση αφερεγγυότητας ή πτώχευσης του ιδιοκτήτη μίας επιχείρησης, καταβάλλει τις προβλεπόμενες αποζημιώσεις στους εργαζόμενους και υποκαθίσταται, βάσει νόμου, στα δικαιώματά τους, αλλά αποκλειστικά και μόνο για τα ποσά που έχουν βεβαιωθεί με τη νόμιμη διαδικασία. Τούτο σημαίνει ότι το Fogasa μπορεί να κινήσει ή να επισπεύσει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της εκάστοτε επιχείρησης, με σκοπό την ανάκτηση των ποσών που κατέβαλε στους εργαζόμενους. Το Fogasa έχει την ευχέρεια να προτιμήσει να μην κινήσει αμέσως τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, αλλά να συνάψει «συμφωνία εξόφλησης», η υπογραφή της οποίας συνεπάγεται την αναστολή των νομικών διαδικασιών που ενδεχομένως έχουν κινηθεί με σκοπό την ανάκτηση των καταβεβλημένων ποσών. Σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές τούτο συμβαίνει, επί παραδείγματι, οσάκις οι προβλεπόμενες αποζημιώσεις καταβάλλονται στους εργαζόμενους αφού εξετασθούν οι σχετικοί φάκελοι για να εξακριβωθεί η τήρηση των προβλέψεων του νόμου σε κάθε ατομική περίπτωση. Η σύναψη συμφωνίας εξόφλησης αποφασίζεται με βάση τα δεδομένα εκάστης περίπτωσης. Προτού ληφθεί απόφαση για τη σύναψη ή μη τέτοιας συμφωνίας, συνεκτιμάται «η αποτελεσματικότητα του μέτρου της υποκατάστασης σε συνάρτηση με την ανάγκη συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και διατήρησης των σχετικών θέσεων εργασίας» (άρθρο 32 του βασιλικού διατάγματος αριθ. 505/1985). Οι λεπτομέρειες και προϋποθέσεις σύναψης τέτοιων συμφωνιών καθορίζονται στην υπουργική απόφαση της 20ής Αυγούστου 1985.

Με βάση τα στοιχεία που έχουν προσκομίσει οι ισπανικές αρχές, το Fogasa και ο όμιλος Magefesa δεν έχουν συνάψει καμία συμφωνία εξόφλησης παρόμοια με εκείνη που κηρυσσόταν ασυμβίβαστη στην απόφαση 91/1/ΕΟΚ, η οποία συμφωνία προέβλεπε όρους εξόφλησης διαφορετικούς από τους εφαρμοζόμενους στην αγορά.

Σε ό,τι αφορά τις έκτακτες επιχορηγήσεις που το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κατέβαλε στους εργαζόμενους της Indosa των οποίων είχαν κατεγγελθεί οι συμβάσεις εργασίας, οι ισπανικές αρχές δήλωσαν ότι στις 5 Μαρτίου 1997 καταβλήθηκε το ποσό των 437 571 733 ESP σε 120 εργαζόμενους της Indosa προκειμένου να διασφαλισθεί η καταβολή των σχετικών επιδομάτων ανεργίας και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με τον επωφελέστερο για τους εργαζόμενους τρόπο μετά τη λύση της εργασιακής σχέσης που τους συνέδεε με την Indosa.

Συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

Αναφορικά με τους φόρους και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που έχουν να καταβληθούν από το 1989, οι ισπανικές αρχές διέθεσαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τους φόρους που οφείλονται στην εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία και με τις μη καταβληθείσες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στη χρονική περίοδο τόσο πριν, όσο και μετά την κήρυξη σε πτώχευση των εταιρειών Indosa, Cunosa και Magefesa. Δεν προσκομίστηκαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τους φόρους που οφείλονται στην περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία της Vizcaya για το χρονικό διάστημα μετά την κήρυξη σε πτώχευση της Indosa. Σε ό,τι αφορά τις εν ανδρανεία τελούσες εταιρείες Gursa και Migsa, υπεβλήθη έγγραφο στο οποίο περιγράφονται συνοπτικά τα μέτρα που έβαλε η εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία και η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης με σκοπό την είσπραξη των οφειλόμενων χρηματικών ποσών, καθώς επίσης οι λόγοι για τους οποίους οι εταιρείες Vitrinor και Idisur δεν είχαν κηρυχτεί, ως διάδοχες εταιρείες, υπεύθυνες για τα χρέη των Gursa και Migsa, αντιστοίχως. Πιο συγκεκριμένα, τούτο δεν ήταν δυνατό διότι οι νεοσυσταθείσες εταιρείες ήταν νομικώς ανεξάρτητες από τις προϋπάρχουσες και είχαν συσταθεί από τους εργαζόμενους μετά τη λύση των σχετικών συμβάσεων εργασίας.

Ενισχύσεις χορηγηθείσες σε άλλες εταιρείες

Ο περιφερειακές αρχές της Ανδαλουσίας υπέβαλαν πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Idisur.

VI. **ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΖΗΤΗΘΕΝΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ**

Με επιστολή της 24ης Φεβρουαρίου 1998, η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικά, αναλυτικά πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

— Αναφορικά με τις επιχειρήσεις που είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση (Magefesa, Indosa και Cunosa), η Επιτροπή ζήτησε να της υποβληθεί ο κατάλογος των πιστωτών τους, με επισήμανση του ποσού που οφείλετο στον κάθε πιστωτή και η σχετική σειρά προτίμησης.

— Αναφορικά με τις εν αδρανεία τελούσες εταιρείες (Migsa και Gursa), ζητείτο να εξηγηθεί το γιατί, εφόσον οι εν λόγω επιχειρήσεις είχαν περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας, η Διοίκηση δεν είχε κινήσει τη διαδικασία πτώχευση, ως πας συνετός πιστωτής. Επιπλέον, ζητούνται πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τους όρους υπό τους οποίους τα στοιχεία του ενεργητικού των υπόψη επιχειρήσεων είχαν μεταβιβασθεί στις νέες εταιρείες που συνέστησαν οι εργαζόμενοι (Idisur και Vitrinor).

— Αναφορικά με την «πτώχευση χωρίς παύση της δραστηριότητας» της Indosa, ζητείτο να εξηγηθεί ο λόγος για τον οποίον οι σύνδικοι της πτώχευσης, εκ των οποίων οι δύο είχαν διορισθεί προτάσει της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης και της περιφερειακής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της Vizcaya, δέχτηκαν τη συνέχιση της λειτουργίας της Indosa μετά την κήρυξή της σε πτώχευση. Η Επιτροπή ζητούσε να της διαβιβασθεί αντίγραφο της τυχόν δικαστικής απόφασης ή συμφωνίας πιστωτών η οποία δικαιολογούσε την κατάσταση αυτή. Συγχρόνως, ζητούσε πληροφοριακά στοιχεία για τα γεννηθέντα μετά την κήρυξη της πτώχευσης χρέη προς την κεντρική και την περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία, καθώς και προς την υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης.

— Σε ό,τι αφορά τις εταιρείες Vitrinor και Idisur, τις οποίες συνέστησαν πρώην εργαζόμενοι αξιοποιώντας στοιχεία του ενεργητικού των εταιρειών Gursa και Migsa, αντιστοίχως, οι ισπανικές αρχές καλούνταν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις ενισχύσεις που ενδεχομένως είχαν χορηγηθεί στις επιχειρήσεις αυτές.

Οι ισπανικές αρχές, με επιστολή τους της 24ης Απριλίου 1998, υπέβαλαν ένα ογκώδες έγγραφο με πλήθος παραρτημάτων προς τεκμηρίωση των υποβληθέντων πληροφοριακών στοιχείων.

α) **Ανάκτηση των ασυμβίβαστων ενισχύσεων του 1989**

Αναφορικά με την επιστροφή των ενισχύσεων που κηρύχθηκαν παράνομες, τα κυβερνητικά συμβούλια των αυτόνομων περιφερειών της Ανδαλουσίας και της Καντάβρίας έκριναν ότι οι εν λόγω ενισχύσεις έπρεπε να επιστραφούν από τις παρεμβληθείσες εταιρείες που είχαν χρησιμεύσει για τη διοχέτευσή τους, δηλαδή από την Manufacturas Damma (στην περίπτωση της Ανδαλουσίας) και την Gemacasa (στην περίπτωση της Κανταβρίας), και τούτο διότι, από τυπική άποψη, οι εταιρείες αυτές ήσαν οι αποδέκτες των επιχορηγήσεων και δικαιούχοι των εγγυήσεων. Κατά τις ισπανικές αρχές, η Gemacasa, κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος δράσης, απέκτησε απαιτήσεις αδιευκρίνιστου ύψους έναντι των Cunosa και Gursa, οι οποίες έμειναν ανεξόφλητες εξαίτιας της κρίσιμης κατάστασης στην οποία βρίσκονταν οι επιχειρήσεις αυτές. Σε ό,τι αφορά τη Manufacturas Damma, στην οποία όφειλε χρήματα η Migsa, οι ισπανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η πρώτη επωλήθη στη Migsa τον Ιούνιο του 1993 έναντι του συμβολικού ποσού της 1 πεσέτας, πράξη που ισοδυναμεί με παραίτηση από οποιαδήποτε ενέργεια με σκοπό την ανάκτηση της ασυμβίβαστης ενίσχυσης. Οι αρχές της αυτόνομης περιφέρειας της Ανδαλουσίας υποστήριξαν ότι η πτώχευση της Manufacturas Damma δεν ζητήθηκε, διότι εκρίθη ότι δεν θα ήταν συνετό να ζητηθεί η κήρυξη σε πτώχευση μιας εταιρείας από το μοναδικό της μέτοχο.

Προκειμένου για τις ενισχύσεις που χορήγησαν οι αρχές της αυτόνομης περιφέρειας της Χώρας των Βάσκων, δεν υπεβλήθη κανένα νέο πληροφοριακό στοιχείο.

β) **Νέες ενισχύσεις χορηγηθείσες μετά την έκδοση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ**

Καταβολές εκ μέρους του Fogasa και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν κατάλογο με τα ποσά που καταβλήθηκαν από το Fogasa στους εργαζόμενους των εταιρειών Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa και επιβεβαίωσαν τα στοιχεία σχετικά με τα ποσά που το Υπουργείο Εργασίας κατέβαλε στους εργαζόμενους της Indosa. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το Fogasa ενέκρινε τις ακόλουθες καταβολές κατά την περίοδο 1989-1998.

(ESP)

Indosa	416 455 625
Gursa	612 972 521
Cunosa	81 813 513
Migsa	198 413 068

Έχουν διατυπωθεί καταγγελίες, σύμφωνα με τις οποίες η Indosa ζήτησε από το Fogasa και από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να της χορηγήσουν και νέες ενισχύσεις, ενώ η κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων εσκόπευε να παράσχει εγγύηση ύψους 1 δισεκατομμυρίου ESP για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου για την κάλυψη των αναγκών μέχρι την καταβολή των νέων ενισχύσεων. Σε σχέση με τις καταγγελίες αυτές, οι ισπανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι τον Σεπτέμβριο του 1996, η Indosa ζήτησε από τις αρχές της Χώρας των Βάσκων να της χορηγήσουν ενίσχυση με σκοπό η χρηματοδότηση της αποχώρησης 120 εργαζομένων, που θα συνταξιοδοτούνταν πρόωρα. Η έκδοση της απόφασης περί κίνησης της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, στην οποία η Επιτροπή υπενθύμιζε στις ισπανικές αρχές το ανασταλτικό αποτέλεσμα του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης, είχε ως συνέπεια να αποφασίσει η κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων να μην παράσχει την εγγύησή της για το ποσό των 804 εκατομμυρίων ESP.

Αναφορικά με την παρέμβαση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων ενέκρινε στις 9 Αυγούστου 1996 τη λύση των συμβάσεων εργασίας 120 εργαζομένων του εργοστασίου της Indosa. Στις 18 Νοεμβρίου 1996, το Υπουργείο Εργασίας χορήγησε έκτακτη ενίσχυση με σκοπό τη συμπλήρωση της χρηματοδότησης των επιδομάτων ανεργίας και της καταβολής συνταξιοδοτικών εισφορών. Το μέτρο αυτό είχε ως νομική βάση υπουργική απόφαση της 5ης Απριλίου 1995 περί καταστάσεων εκτάκτων κοινονικών αναγκών των εργαζομένων. Σκοπός του μέτρου ήταν: i) να μπορέσουν οι εργαζόμενοι να λάβουν το μέγιστο προβλεπόμενο επίδομα ανεργίας επί 24 μήνες μετά την καταγγελία των συμβάσεων εργασίας τους, και ii) να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα υπό καλύτερους οικονομικούς όρους. Στις

5 Μαρτίου 1997 κατεβλήθη το ποσό των 437 471 733 ESP στους εργαζόμενους της Indosa των οποίων είχαν λυθεί οι συμβάσεις εργασίας. Οι ισπανικές αρχές επιμένουν ότι το ποσό αυτό κατεβλήθη προς όφελος ορισμένων εργαζομένων, η κατάσταση των οποίων ήταν ιδιαιτέρως επισφαλής.

Συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

Υπεβλήθησαν οι κατάλογοι των πιστωτών των εταιρειών Indosa και Cunosa, και έγιναν γνωστά τα μη καταβληθέντα ποσά φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τα ποσά αυτά έχουν ως εξής:

Ποσά οφειλόμενα από εταιρείες που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση

(σε εκατομμύρια ESP)

	Κοινωνική ασφάλιση	Εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία	Περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία
Indosa [1]	4 602	210	1 898
Cunosa	1 772	790	—

[1] Στο κεφάλαιο που ακολουθεί εξετάζεται το ζήτημα του γεννηθέντος μετά την κήρυξη της πτώχευσης χρέους της Indosa εξ αυτής της αιτίας.

Συνολικό ποσό: 9 272 εκατομμύρια ESP.

Σε ό,τι αφορά τις εταιρείες που τελούν σε αδράνεια (Migsa, Gursa), τα μη καταβληθέντα ποσά φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης έχουν ως εξής:

Ποσά οφειλόμενα από εταιρείες που τελούν σε αδράνεια

(σε εκατομμύρια ESP)

	Κοινωνική ασφάλιση	Εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία
Migsa	586	Δεν υπάρχουν στοιχεία [1]
Gursa	2 767	525

[1] Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται το χρέος της Migsa προς την εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία. Στην επιστολή των ισπανικών αρχών της 12ης Νοεμβρίου 1997 αναφέρεται ότι, εξαιτίας της απόφασης να κηρυχθούν μη εξοφλήσιμα τα συγκεκριμένα χρέη, στο μηχανογραφημένο σύστημα εισπράξεων δεν είναι καταχωρημένα τα οφειλόμενα ποσά.

Συνολικό ποσό για τις «αδρανείς» εταιρείες: 3 878 εκατομμύρια ESP.

Το συνολικό ποσό για τις υπό πτώχευση ή εν αδρανεία εταιρείες ανέρχεται σε 13 150 εκατομμύρια ESP (78,82 εκατομμύρια Ecu) [10].

Σε ό,τι αφορά τους λόγους για τους οποίους οι ισπανικές αρχές δεν ζήτησαν, ως πας συνετός πιστωτής, την κήρυξη σε πτώχευση των Migsa και Gursa, οι ίδιες αυτές αρχές επεσήμαναν ότι η Διοίκηση, επειδή οι διαδικασίες που διέπουν την κήρυξη σε πτώχευση είναι χρονοβόρες και δαπανηρές, δεν ενεργεί με βάση αποκλειστικά και μόνο τις τυπικές παραμέτρους της υπόθεσης, αλλά κινεί τις διαδικασίες αυτές όταν υφίσταται πράγματι η δυνατότητα είσπραξης των οφειλόμενων ποσών. Επισήμαναν, εξάλλου, ότι, εν πάση περιπτώσει, είχε κινηθεί η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης (έκδοση διαταγής πληρωμής) στην περίπτωση τόσο της Migsa, όσο και της Gursa, αλλά χωρίς αποτέλεσμα, διότι οι εταιρείες αυτές δεν διέθεταν κανένα περιουσιακό στοιχείο το οποίο να είναι απαλλαγμένο από βάρη.

Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν επίσης στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης που είχαν κινηθεί κατά των Indosa και Cunosa πριν από την κήρυξη σε πτώχευση των εν λόγω εταιρειών κατόπιν αιτήσεως των εργαζομένων τους.

Αναφορικά με τις λεπτομέρειες της σύστασης των Idisur και Vitrinor, οι ισπανικές αρχές επεσήμαναν ότι τόσο η Migsa, όσο και η Gursa, εξακολούθησαν να έχουν την κυριότητα των εγκαταστάσεων, οι οποίες και είχαν εκμισθωθεί στις προαναφερθείσες νεοσύστατες εταιρείες που είχαν ιδρύσει μερικοί υπό τους πρώην εργαζομένους τους.

Συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μετά την κήρυξη σε πτώχευση της Indosa

Η ανωτέρω πτωχεύσασα εταιρεία φέρεται να έχει τις ακόλουθες οφειλές έναντι του Δημοσίου:

(ESP)

Κοινωνική ασφάλιση	4 602 668 983
Περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία	1 596 191 052
Fogasa	413 935 458
Εθνική δημόσια οικονομική υπηρεσία	134 102 630
Βασκική κυβέρνηση	2 800 200
Σύνολο	6 749 698 323

Το συνολικό ποσό, που ισούται με 40,17 εκατομμύρια Ecu, αντιστοιχεί στο ήμισυ και πλέον των οφειλών που έχουν βεβαιωθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας πτώχευσης της Indosa [11]. Οι ισπανικές αρχές δεν έχουν διαθέσει στοιχεία σχετικά με τη σειρά προτίμησης των οφειλών αυτών.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, η ισπανική κυβέρνηση δε προσεκόμισε κανένα αντίγραφο δικαστικής απόφασης για την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση χωρίς παύση της δραστηριότητας. Πάντως, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν πράγματι το πρακτικό της συνέλευσης των πιστωτών της Indosa, της 30ής Ιανουαρίου 1995, με το οποίο επικυρωνόταν η πτώχευση χωρίς παύση της δραστηριότητας.

Μολονότι στην αίτηση για την κήρυξη σε πτώχευση εζητείτο ρητώς από το δικαστήριο να επιτρέψει τη συνέχιση της βιομηχανικής δραστηριότητας της Indosa, το δικαστήριο δεν έλαβε καμία απόφαση για το θέμα αυτό όταν εξέδωσε, στις 19 Ιουλίου 1994, την απόφαση περί κήρυξης της Indosa σε πτώχευση. Έξι μήνες αργότερα, στις 30 Ιανουαρίου 1995, η ομάδα των πιστωτών της εταιρείας συνήλθε προκειμένου να διορίσει τους συνδίκους της πτώχευσης. Οι κύριοι πιστωτές, δηλαδή η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης και η περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία της Vizcaya πρότει-

[10] Η παράθεση ποσών σε Ecu έχει καθαρά ενδεικτικό χαρακτήρα (1 Ecu = 166,822 ESP).

[11] Το συνολικό ποσό είναι 12 439 688 347 ΕΣΠ, δηλαδή 74,56 εκατομμύρια Ecu. Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει την ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Indosa και κηρύχθηκε ασυμβίβαστη το 1989.

ναν τους δύο από τους τρεις συνδίκους που είναι διοριστέοι σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία. Οι υπόλοιποι πιστωτές πρότειναν τον τρίτο εκ των συνδίκων. Και οι τρεις σύνδικοι έγιναν δεκτοί με ψηφοφορία. Μετά το πέρας της ψηφοφορίας, ο νόμιμος εκπρόσωπος του επισπεύδοντος την πτώχευση ζήτησε από την ομάδα των πιστωτών να αποφανθεί σχετικά με το γεγονός ότι η εταιρεία δεν είχε διακόψει τη βιομηχανική της δραστηριότητα. Σύμφωνα με το πρακτικό της συνέλευσης, μόνο το Fogasa και η δημοτική αρχή του Ντέριο ([12]) ετάχθησαν υπέρ της συνέχισης της δραστηριότητας. Ουδείς ετάχθη εναντίον της. Ουδείς ετάχθη εναντίον της. Το πρακτικό της συνέλευσης δεν κάνει λόγο για εναντίωση της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης ή των κεντρικών και περιφερειακών διοικητικών αρχών, οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη του ύψους των απαιτήσεών τους, διέθεταν αρκετές ψήφους ώστε να εμποδίσουν την έγκριση της συνέχισης της δραστηριότητας της Indosa.

Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την κήρυξη της πτώχευσης (19 Ιουλίου 1994) μέχρι τον Απρίλιο του 1997, οι μη καταβληθείσες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανήλθαν στο ποσό του 1 282 117 590 ESP. Οι ισπανικές αρχές, παρά το γεγονός ότι τους ζητήθηκε ρητώς, δεν κατέστησαν γνωστή τη φορολογική οφειλή που γεννήθηκε κατά το ίδιο χρονικό διάστημα έναντι της περιφερειακής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της Vizcaya.

Οι ισπανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η Indosa εκπληρώνει πλέον κανονικά τις υποχρεώσεις της από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, από το Μάιο του 1997.

Ενισχύσεις χορηγηθείσες σε άλλες επιχειρήσεις

Αναφορικά με το θέμα της χορήγησης άλλων ενισχύσεων, οι ισπανικές αρχές διαβεβαίωσαν ότι η Vitrinor δεν έλαβε καμία ενίσχυση. Συγχρόνως υπέβαλαν ενημερωμένο κατάλογο με τις κρατικές παρεμβάσεις προς όφελος της Idisur.

Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περίπτωσης της Idisur, η οποία υποτίθεται ότι έλαβε ενισχύσεις στο πλαίσιο, εν μέρει τουλάχιστον, περιφερειακών καθεστώτων ενισχύσεων που είχαν λάβει την έγκριση της Επιτροπής, η συγκεκριμένη υπόθεση δεν περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της παρούσας απόφασης, αν και θα εξετασθεί με τον δέοντα τρόπο προσεχώς.

VII. **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

Στο άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης διατυπώνεται η αρχή σύμφωνα με την οποία οι ενισχύσεις που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών εμπορικές συναλλαγές, εκτός αν η συνθήκη ορίζει άλλως.

Τα προϊόντα τα οποία διαθέτουν στην αγορά οι επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, ενώ παράλληλα αναπτύσσεται ανταγωνισμός μεταξύ των κατασκευαστών. Περάν αυτού, ο όμιλος Magefesa έχει αναπτύξει κατά το παρελθόν δραστηριότητα στις κοινοτικές αγορές και συγκαταλεγόταν στις σημαντικότερες ισπανικές παραγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου.

Στις αρχές του 1996, η Indosa υπέβαλε ένα «πρόγραμμα εξυγίανσης», από το οποίο προκύπτει ότι το μερίδιο αγοράς των προϊόντων της Magefesa στην Ισπανία κατά το 1990 ανερχόταν στο 39 % για τις χύτρες ατμού και στο 37 % για τα σκεύη κουζίνας. Το 1994, το μερίδιο αγοράς της για τα ίδια προϊόντα ήταν 23 % και 13 % αντιστοίχως.

Κατά τα έτη που προηγήθηκαν της κήρυξης σε πτώχευση ή της διακοπής των δραστηριοτήτων των υπόψη επιχειρήσεων, ανάλογα με την περίπτωση, η αξία των ενδοκοινοτικών συναλλαγών με αντικείμενο είδη κουζίνας και νοικοκυριού (εξαιρουμένων των επιτραπέζιων) από ανοξείδωτο χάλυβα, καθώς και μαχαιροπήρουνα από ανοξείδωτο χάλυβα (κωδικοί ΣΟ 7323 93 90, 8215 20 10) ανήλθε, το 1990, στα 251,6 εκατομμύρια ECU και στα 38,6 εκατομμύρια Ecu, αντιστοίχως· το 1992 η αξία τους ήταν 281,6 εκατομμύρια Ecu και 38,9 εκατομμύρια Ecu, αντιστοίχως. Η αξία των συναλλαγών με τα άλλα κράτη μέλη, τις οποίες δήλωσε η Ισπανία, ήταν, κατά το 1990, 17,9 εκατομμύρια Ecu και 3,2 εκατομμύρια Ecu, αντιστοίχως· κατά το 1992, η αξία τους ανήλθε στα 17,7 εκατομμύρια Ecu και 2,6 εκατομμύρια Ecu, αντιστοίχως.

Μετά την κήρυξη σε πτώχευση της Indosa, το 1994, η αξία των ενδοκοινοτικών συναλλαγών με αντικείμενο είδη κουζίνας και νοικοκυριού (με εξαίρεση τα επιτραπέζια) από ανοξείδωτο χάλυβα (κώδικός ΣΟ 7323 93 90) ανήλθε στα 181,3 εκατομμύρια Ecu. Την ίδια χρονιά, η Ισπανία δήλωσε συναλλαγές με τα άλλα κράτη μέλη αξίας 16,7 εκατομμυρίων Ecu. Το 1997, οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές με αντικείμενο τα ίδια προϊόντα ανήλθαν στα 230,6 εκατομμύρια Ecu. Την ίδια χρονιά, η Ισπανία δήλωσε συναλλαγές με τα άλλα κράτη μέλη αξίας 17,5 εκατομμυρίων Ecu.

Το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης προβλέπει ότι κάθε ενίσυση που έχει τα περιγραφόμενα στην ίδια διάταξη χαρακτηριστικά είναι καταρχήν ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 92 της συνθήκης απαριθμούνται οι περιπτώσεις ενισχύσεων που είναι δυνατό να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Το κατά πόσον μία ενίσχυση είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά πρέπει να κρίνεται με βάση τα δεδομένα της Κοινότητας στο σύνολό της, και όχι με βάση τα δεδομένα ενός κράτους μέλους. Προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή λειτουργία της κοινής αγοράς και λαμβανομένου υπόψη του στόχου που διακηρύσσεται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης, οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης πρέπει να ερμηνεύονται στενά οσάκις εξετάζεται ένα καθεστώς ή η χορήγηση μίας μεμονωμένης ενισχύσεως.

Ειδικότερα, η επίκληση των εξαιρέσεων αυτών είναι δυνατή μόνο εφόσον η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, χωρίς την ενίσχυση, οι δυνάμεις της αγοράς από μόνες τους δεν θα ήσαν επαρκείς για να παρακινηθούν οι δικαιούχοι να υιοθετήσουν πρότυπα συμπεριφοράς τα οποία να ανταποκρίνονται σε κάποιον από τους αναφερόμενους στη ρηθείσα διάταξη στόχους. Η εφαρμογή των εν λόγω εξαιρέσεων σε περιπτώσεις οι οποίες δεν συντελούν στην επίτευξη των στόχων αυτών ή στις οποίες η ενίσχυση δεν είναι απαραίτητη για την επίτευξη του συγκεκριμένου αποτελέσματος θα συνεπάγετο την παροχή ενός πλεονεκτήματος στους κλάδους ή τις επιχειρήσεις ορισμένων κρατών μελών, που θα ενίσχυε τη θέση τους από οικονομική άποψη, επηρεάζοντας δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και νοθεύοντας τον ανταγωνισμό, χωρίς να υπάρχει καμία δικαιολογία θεμελιωμένη σε κάποιον από τους λόγους κοινού συμφέροντος που μνημονεύονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

α) **Ανάκτηση των ασυμβίβαστων ενισχύσεων του 1989**

Όπως εξηγήθηκε κατά την κίνηση της διαδικασίας, η διερεύνηση του θέματος της ανάκτησης των ενισχύσεων που κηρύχθηκαν ασυμβίβαστες με την απόφαση 91/1/ΕΟΚ έχει σημασία για την αξιολόγηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στις επιχειρήσεις οι οποίες έλαβαν ασυμβίβαστη ενίσχυση το 1989. Με βάση την απόφαση

([12]) Το Ντέριο (Vizcaya) είναι η πόλη στην οποία εδρεύει η Indosa.

του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 15ης Μαΐου 1997, επί της υπόθεσης C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής και Γερμανίας ([13]), οσάκις η Επιτροπή εξετάζει μία νέα ενίσχυση, οφείλει να διερευνά το σωρευτικό αποτέλεσμα, από την άποψη της στρέβλωσης των συναλλαγών, της νέας ενίσχυχης σε συνδυασμό με την τυχόν μη ανακτηθείσα ασυμβίβαστη ενίσχυση.

Σε ό,τι αφορά το δάνειο υπό προνομιακούς όρους που χορήγησε το Fogasa, ύψους 2 085 εκατομμυρίων ESP, το 1990 αποφασίστηκε η μετατροπή του σε δάνειο υπό όρους αντίστοιχους με τους όρους της αγοράς. Παρ' όλα αυτά, επειδή οι οικείες επιχειρήσεις δεν τήρησαν τους όρους του δανείου, το Fogasa κίνησε εκ νέου τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, με αποτέλεσμα να επιβληθεί η δέσμευση των εμπορικών σημάτων του ομίλου Magefesa. Η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη.

Αναφορικά με τις εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων, συνολικού ύψους 1 580 εκατομμυρίων ESP, και με τις μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις, συνολικού ύψους 1 104 εκατομμυρίων ESP, τις οποίες παρείχαν οι κυβερνήσεις των αυτόνομων περιφερειών της Χώρας των Βάσκων, της Κανταβρίας και της Ανδαλουσίας, τα πληροφοριακά στοιχεία που έχουν υποβάλει οι ισπανικές αρχές επιτρέπουν την εξαγωγή των ακόλουθων συμπερασμάτων:

— *Αυτόνομη κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων:* Η πρώτη εγγύηση, ύψους 300 εκατομμυρίων ESP, παρεσχέθη στην Indosa στις 21 Ιανουαρίου 1996. Η δεύτερη, ύψους 672 εκατομμυρίων ESP, παρεσχέθη στη Ficodesa στις 3 Ιουλίου 1986, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την Indosa και για τις υπόλοιπες εταιρείες του ομίλου Magefesa που έχουν την έδρα τους στη Χώρα των Βάσκων. Χωρίς τις δύο αυτές εγγυήσεις, η Indosa και οι υπόλοιπες επιχειρήσεις θα είχαν αναγκασθεί να διακόψουν τη δραστηριότητά τους, δεδομένου ότι η κατάστασή τους δεν τους επέτρεπε να εξασφαλίζουν πιστώσεις για να παραμείνουν σε λειτουργία. Σε ό,τι αφορά τις επιχορηγήσεις, ύψους 803 εκατομμυρίων ESP, είναι σκόπιμο να υπενθυμισθεί ότι σκοπός τους ήταν να μπορέσει ο όμιλος Magefesa να καταβάλει το μέρος των μισθών και των αποζημιώσεων που το Fogasa δεν είχε πληρώσει αντί του ομίλου στους εργαζόμενους, λόγω του ότι υπερέβαινε το ανώτατο γενικό όριο που εφαρμόζει το εν λόγω ταμείο. Συνεπώς, το ζητούμενο ήταν ο μετριασμός της οικονομικής επιβάρυνσης της Indosa και των υπολοίπων επιχειρήσεων και όχι της Ficodesa. Η Επιτροπή δεν πιστεύει ότι η απόφαση της 91/1/ΕΟΚ μπορεί να θεωρηθεί εκτελεσθείσα μόνο και μόνο επειδή το ποσό των 2 168 717 623 ESP έχει περιληφθεί στον κατάλογο με τα χρέη της Ficodesa. Κατά πρώτον, είναι αξιοσημείωτη η βραδύτητα με την οποία ενήργησαν οι αυτόνομες περιφερειακές αρχές ενόψει της ανάκλησης των εγγυήσεων για τη χορήγηση δανείων και της ανάκτησης των επιχορηγήσεων. Κατά δεύτερον, το γεγονός ότι οι δύο πιστώσεις ενεγράφησαν μονάχα στον κατάλογο με τα χρέη της Ficodesa και όχι στον κατάλογο με τα χρέη της Indosa ή των υπολοίπων επιχειρήσεων του ομίλου Magefesa που έχουν την έδρα τους στη Χώρα των Βάσκων, σημαίνει ότι οι αυτόνομες περιφερειακές αρχές ενήργησαν ως εάν η Ficodesa ήταν η μοναδική αποδέκτρια της ασυμβίβαστης, ενισχύσεως και, κατ' επέκταση, αποκλειστικώς υπεύθυνη για την επιστροφή της. Η πραγματικότητα ήταν, όπως, πολύ διαφορετική, δεδομένου ότι η Ficodesa ήταν απλώς μία παρεμβαλλόμενη εταιρεία, χωρίς παραγωγική δραστηριότητα, η οποία είχε δημιουργηθεί μόνο και μόνο για να διοχετευθεί μέσω αυτής η χρηματοοικονομική ενίσχυση που η αυτόνομη κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων σκόπευε να χορηγήσει στην Indosa και στις λοιπές εταιρείες του ομίλου Magefesa που έχουν την έδρα τους στη Χώρα των Βάσκων.

Με βάση τα προεκτεθέντα, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η ασυμβίβαστη ενίσχυση που χορήγησε η βασκική κυβέρνηση έχει πράγματι επιστραφεί,και τούτο επειδή η επιστροφή της εν λόγω ενίσχυσης δεν αξιώθηκε από τις επιχειρήσεις που την έλαβαν.

— *Αυτόνομη περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας:* Η Manufacturas Damma ήταν απλώς μία παρεμβαλλόμενη εταιρεία, χωρίς παραγωγική δραστηριότητα, η οποία είχε δημιουργηθεί μόνο και μόνο για να διοχετευθεί μέσω αυτής η χρηματοοικονομική ενίσχυση που η αυτόνομη περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας σκόπευε να χορηγήσει στη Migsa, την εδρεύουσα στην εν λόγω αυτόνομη περιφέρεια βιομηχανική επιχείρηση του ομίλου εταιρειών Magefesa. Οι μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις, ύψους 29 εκατομμυρίων ESP, έδωσαν στη Migsa τη δυνατότητα να καταβάλει στους απολυθέντες εργαζόμενους το τμήμα των μισθών και των αποζημιώσεων που τους χρωστούσε. Με τον τρόπο αυτό επετεύχθη ελάφρυνση της οικονομικής επιβάρυνσης της Migsa και όχι της Manufacturas Damma. Από την άλλη πλευρά, αν δεν είχε λάβει τις εγγυήσεις για την κάλυψη δανείων, ύψους 96 εκατομμυρίων ESP, η Migsa θα είχε αναγκασθεί να διακόψει τη δραστηριότητά της, διότι η κατάσταση στην οποία βρισκόταν δεν της επέτρεπε να εξασφαλίζει τα δάνεια που χρειαζόταν για να παραμείνει σε λειτουργία. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι τα μέτρα τα οποία έλαβε η περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας ισοδυναμούν με εκτέλεση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ. Πέραν αυτού, η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη της ισπανικής κυβέρνησης, η οποία υποστηρίζει πως η ασυμβίβαστη ενίσχυση χορηγήθηκε στη Manufacturas Damma και όχι στη Migsa, και ότι, ως εκ τούτου, η επιστροφή της ενίσχυσης πρέπει να αξιωθεί από την πρώτη.

Με βάση τα προεκτεθέντα, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η ασυμβίβαστη ενίσχυση που χορήγησε η περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας έχει πράγματι επιστραφεί, και τούτο επειδή η επιστροφή της εν λόγω ενίσχυσης δεν αξιώθηκε από την επιχείρηση που την έλαβε.

— *Αυτόνομη κυβέρνηση της Κανταβρίας:* Για λόγους ίδιους με αυτούς που έχουν αναπτυχθεί σε σχέση με τις διοικητικές αρχές της Χώρας των Βάσκων και της Ανδαλουσίας, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η ασυμβίβαστη ενίσχυση που χορήγησε η αυτόνομη περιφέρεια της Κανταβρίας έχει πράγματι επιστραφεί, και τούτο επειδή η επιστροφή της εν λόγω ενίσχυσης δεν αξιώθηκε από τις επιχειρήσεις που την έλαβαν.

Σύμφωνα με τη νομολογία περί της υπόθεσης Deggendorf, η διερεύνηση του ζητήματος της ανάκτησης των ενισχύσεων που κηρύχθηκαν ασυμβίβαστες με την απόφαση 91/1/ΕΟΚ είχε σημασία για την αξιολόγηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στις επιχειρήσεις οι οποίες έλαβαν τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις του 1989.

β) **Νέες ενισχύσεις χορηγηθείσες μετά την έκδοση της απόφασης 91/1/ΕΟΚ**

Καταβολές εκ μέρους του Fogasa στους εργαζόμενους των εταιρειών Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa κατά την περίοδο 1989-1998 και εκ μέρους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε εργαζόμενους της Indosa

Αναφορικά με τις ενέργειες στις οποίες προέβη το Fogasa, οι σχετικές καταβολές πραγματοποιήθηκε λόγω του ότι το εν λόγω ταμείο υποκαταστάθηκε, βάσει νόμου, στις υποχρεώσεις της αφερέγγυας επιχείρησης. Το Fogasa παρεμβαίνει κατά τρόπο γενικό και αυτοδίκαιο, χωρίς κανέναν περιορισμό κλαδικού χαρακτήρα, υπέρ οποιουδήποτε εργαζόμενου ο οποίος πληροί τις προβλεπό-

([13]) Συλλογή 1997, σ.-I-2549.

μενες στον νόμο προϋποθέσεις. Από την άλλη πλευρά, με βάση τα πληροφοριακά στοιχεία που έχουν υποβάλει οι ισπανικές αρχές, το Fogasa και ο όμιλος Magefesa δεν έχουν συνάψει «συμφωνίες εξόφλησης» παρόμοιες με εκείνην η οποία κηρύχτηκε ασυμβίβαστη με την απόφαση 91/1/ΕΟΚ και η οποία προέβλεπε όρος δανειοδότησης διαφορετικούς από τους εφαρμοζόμενους στην αγορά.

Σε ό,τι αφορά τις έκτακτες επιχορηγήσεις που το Υπουργείο Εργασίας κατέβαλε στους εργαζόμενους των οποίων καταγγέλθηκαν οι συμβάσεις εργασίας, η Επιτροπή, επί τη βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, συμπεραίνει ότι εμπόκειτο για παρέμβαση του κράτους με σκοπό να διασφαλισθεί η παροχή στους εργαζόμενους αυτούς καλύτερης προστασίας έναντι της ανεργίας. Επιπλέον, η έκτακτη αυτή απόφαση ελήφθη μετά τη λύση των συμβάσεων εργασίας των θιγόμενων εργαζομένων της Indosa, οι οποίοι, χάρη στην παρέμβαση αυτή, μπόρεσαν να τύχουν επιπρόσθετης κοινωνικής προστασίας σε σχέση με την κάλυψη που ήταν βάσει του νόμου υποχρεωμένη να τους παράσχει η επιχείρηση. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι το συγκεκριμένο μέτρο ωφέλησε την επιχείρηση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν ισοδυναμεί με ενίσχυση χορηγηθείσα στην Indosa, αλλά έκτακτη ενίσχυση, με θετικές, κατά βάσει, συνέπειες για την κοινωνική κατάσταση των εργαζομένων.

Επομένως, η έρευνα της Επιτροπής δεν απέδειξε ότι οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις περιλαμβάνουν πράγματι στοιχεία ενίσχυσης.

Συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

Από τα πληροφοριακά στοιχεία που διέθεσαν οι ισπανικές αρχές προκύπτει ότι, από το έτος 1989 ή και από ακόμη παλαιότερα, οι επιχειρήσεις του ομίλου Magefesa παρέλειπαν συστηματικά να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, παρά τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης που μπόρεσαν ενδεχομένως να κινήσουν ή να επισπεύσουν οι διοικητικές αρχές (κατασχέσεις και εκδόσεις διαταγών πληρωμής).

Όσον αφορά τις κηρυχθείσες σε πτώχευση Indosa και Cunosa, η κήρυξή τους σε πτώχευση πραγματοποιήθηκε μόνο και μόνο επειδή το ζήτησαν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Η εγγραφή στον κατάλογο με τα χρέη των Magefesa, Indosa και Cunosa των ποσών που οφείλονταν σε δανειστές του δημόσιου τομέα ήταν μία επιβεβλημένη ενέργεια σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία της Ισπανίας, προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και της κεντρικής και της περιφερειακής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, να εισπράξουν ένα μέρος έστω των ποσών που τους οφείλονταν. Η Cunosa τελεί υπό εκκαθάριση. Οι ισπανικές αρχές προσκόμισαν έγγραφα τα οποία αποδεικνύουν ότι οι εταιρείες CMD (θυγατρική της Indosa) και LCC (διάδοχος της Cunosa) εκπλήρωναν κανονικά τις υποχρεώσεις τους στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης.

Σε ό,τι αφορά τις Migsa και Gursa, η κεντρική δημόσια οικονομική υπηρεσία και η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης κήρυξαν τις απαιτήσεις τους μη εξοφλήσιμες, με εξαίρεση τα χρέη της Gursa έναντι της κεντρικής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Σε καμία από τις δύο αυτές περιπτώσεις δεν υποβλήθηκε αίτηση για την κήρυξη πτώχευσης. Μερικοί από τους πρώην εργαζόμενους της Migsa και της Gursa προέβησαν στη σύσταση νέων εταιρειών· πρόκειται για τις εταιρείες Idisur (22 Απριλίου 1993) και Vitrinor (27 Μαρτίου 1995), αντιστοίχως. Οι νεοσύστατες εταιρείες υπέγραψαν συμφωνίες με τις προϋπάρχουσες, προκειμένου να μπορούν να χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και το μηχανολογικό τους εξοπλισμό. Οι ισπανικές αρχές έχουν παράσχει τη διαβεβαίωση ότι οι Idisur και Vitrinor εκπληρώνουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους έναντι της κεντρικής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης.

Οι ισπανικές αρχές υποστηρίζουν ότι η διαδικασία πτώχευσης δεν κινήθηκε, επειδή το κόστος της θα ήταν υψηλότερο από τα ποσά που αναμενόταν να συγκεντρωθούν μέσω της εκπλειστηρίασης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Σε παρόμοιες περιπτώσεις, για να αποφασισθεί η κίνηση ή μη της πτωχευτικής διαδικασίας πρέπει προηγουμένως να διευνηθεί το κόστος που απαιτείται με βάση τα δεδομένα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Η ανάλυση αυτή οδήγησε εν προκειμένω στο συμπέρασμα, σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές, ότι η κήρυξη ως μη εξοφλήσιμων των απαιτήσεων του Δημοσίου θα ήταν περισσότερο αποδοτική από την κίνηση της διαδικασίας πτώχευσης. Παρ' όλα αυτά, πέραν της ανωτέρω δήλωσης γενικού χαρακτήρα, οι ισπανικές αρχές δεν έχουν υποβάλει καμία συγκριτική ανάλυση η οποία να δίνει μια εικόνα για το κόστος των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων. Πέρα όμως από αυτό, ακόμη και αν μία ανάλυση του κόστους οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι θα ήταν συγκριτικά επωφελέστερο να μη ζητηθεί η κήρυξη πτώχευσης, και πάλι δεν ανατρέπεται το γεγονός ότι η μη υποβολή αίτησης για την κήρυξη πτώχευσης επέτρεψε στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις, παρά την εξαιρετικά επισφαλή τους κατάσταση και σε αντίθεση με τους ανταγωνιστές τους, να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους χωρίς να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, τη στιγμή κατά την οποία, όπως έχουν εξηγήσει οι ισπανικές αρχές, η έλλειψη οποιουδήποτε απαλλαγμένου από βάρη περιουσιακού στοιχείου καθιστούσε παντελώς άσκοπο κάθε μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης (κατάσχεση ή έκδοση διαταγής πληρωμής). Τα τεράστια μη καταβληθέντα ποσά φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία προέκυψαν ακριβώς εξαιτίας της συνέχισης των δραστηριοτήτων των υπόψη εταιρειών, υπερβαίνουν ασφαλώς το κόστος μιας πτωχευτικής διαδικασίας.

Η Επιτροπή εξέτασε επίσης κατά πόσον η συμπεριφορά των δανειστών του δημόσιου τομέα αποσκοπούσε στο να κατοχυρωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η δυνατότητα είσπραξης των οφειλόμενων ποσών φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Οι ισπανικές αρχές δεν υποστήριξαν, ούτε ανέφεραν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας του άρθρου 92 παράγραφου 2 της συνθήκης, ότι πράγματι έτσι είχαν τα πράγματα. Αντιθέτως, η συνέχιση των δραστηριοτήτων των υπόψη εταιρειών είχε ακριβώς ως συνέπεια να αυξηθούν σημαντικά τα μη καταβληθέντα ποσά φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης [14]. Πέραν αυτού, σε ό,τι αφορά τις Migsa και Gursa, τα χρέη τους κηρύχθηκαν μη εξοφλήσιμα, με εξαίρεση το χρέος της Gursa προς την κεντρική δημόσια οικονομική υπηρεσία. Στην περίπτωση των Indosa και Cunosa, η πτώχευση κηρύχθηκε κατόπιν αιτήσεως των εργαζομένων.

Εάν γινόταν δεκτή η επιχειρηματολογία των ισπανικών αρχών, τότε κάθε εταιρεία η οποία δεν διαθέτει κανένα απαλλαγμένο από βάρη περιουσιακό στοιχείο (με αποτέλεσμα να είναι άσκοπο οποιοδήποτε μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης εναντίον της) θα μπορούσε να συνεχίσει τη δραστηριότητά της στην αγορά, χωρίς να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, από τη στιγμή που κανένας από τους υπόλοιπους τυχόν δανειστές δεν ζητεί την κήρυξη της σε πτώχευση.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η συνεχής και κατά σύστημα μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από το 1989 και μέχρι την κήρυξη πτώχευσης ή τη διακοπή δραστηριότητας αποτελεί μεταβίβαση κρατικών πόρων προς όφελος των Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa, η οποία προσποριζει στις επιχειρήσεις αυτές ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, υπό την έννοια ότι, σε αντίθεση με τους ανταγωνιστές τους, δεν είναι υποχρεωμένες να επωμισθούν τη σχετική δαπάνη, όπως θα έπρεπε να πράξουν υπό κανονικές συνθήκες. Συνεπώς, πρόκειται για ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Το γεγονός ότι ούτε η δημόσια οικονομική υπηρεσία, ούτε η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν παραιτηθεί τυπικώς από την

[14] Όπως αναφέρεται στην έκθεση ελέγχου της πτώχευσης της Indosa, την οποία υπέβαλε ο επίτροπος αυτής στις 4 Οκτωβρίου 1995, ορισμένοι από τους απλήρωτους φόρους ανάγονται στο 1982.

είσπραξη των προαναφερθέντων οφειλόμενων σε αυτές ποσών (πράγμα το οποίο σημαίνει ότι, από νομική άποψη, οι απαιτήσεις τους εξακολουθούν να αποτελούν χρέη και δεν έχουν εξαλειφθεί) δεν αναιρεί το γεγονός ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις μπόρεσαν να παραμείνουν σε λειτουργία χωρίς να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης ([15]). Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, οι ανταγωνιστές τους δεν έτυχαν παρόμοιου χρηματοοικονομικού πλεονεκτήματος. Τα σχετικά ποσά, με βάση τα στοιχεία που έχουν διαθέσει οι ισπανικές αρχές, έχουν ως εξής: φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης:

(ESP)

	Κοινωνική ασφάλιση	Κεντρική δημόσια οικονομική υπηρεσία	Περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία
Indosa	4 602 668 983	210 794 754	1 898 219 433
Cunosa	1 772 814 657	790 999 650	—
Migsa	586 934 823	Προς διευκρίνιση	—
Gursa	2 767 769 021	525 401 696	—

Το πόσο φόρων που η Migsa οφείλει έναντι της κεντρικής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν έχει καταστεί γνωστό στην Επιτροπή. Οι ισπανικές αρχές οφείλουν να διευκρινίσουν το ύψος του.

Συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μετά την κήρυξη σε πτώχευση της Indosa

Η κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης επέτρεψε στην Επιτροπή να εξακριβώσει ότι ήσαν βάσιμοι και δικαιολογημένου οι ισχυρισμοί που είχαν προβάλει οι καταγγέλλοντες αναφορικά με τη συνεχή αθέτηση εκ μέρους της Indosa των υποχρεώσεών της στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης από την κήρυξη της εν λόγω εταιρείας σε πτώχευση, στις 19 Ιουλίου 1994, μέχρι το Μάιο του 1997. Πέραν αυτού, η ίδια διαδικασία οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι είχε πράγματι χορηγηθεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Η πτώχευση με «συνέχιση της δραστηριότητας» δεν προβλέπεται ρητώς από την ισχύουσα ισπανική νομοθεσία. Λόγω του χαρακτήρα των νομοθετικών διατάξεων που διέπουν την ικανοποίηση των δανειστών της πτώχευσης, και λαμβανομένων υπόψη του σημαντικού ύψους των οφειλών προς το Δημόσιο, η συνέχιση των δραστηριοτήτων χωρίς παράλληλη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της οικείας επιχείρησης από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, συνεπάγεται μία πρόσθετη επιβάρυνση της θέσης της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης, υπό την έννοια ότι η εν λόγω συνεχής μη καταβολή προκαλεί αυτομάτως την ελάττωση της πτωχευτικής περιουσίας, δεδομένου ότι τα χρεη που απορρέουν από τη διαχείριση αυτής της τελευταίας (πρόκειται για τα καλούμενα «χρέη εκ της πτωχευτικής περιουσίας»), όπως είναι οι φόροι και οι εισφορές κοινωνικές ασφάλισης, εξοφλούνται κανονικά πριν από την ικανοποίηση των αναγγελθέντων δανειστών της πτώχευσης.

([15]) Ο γενικός εισαγγελέας κ. Jacobs επισημαίνει στα συμπέρασματά του της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, επί της υπόθεσης C-256/(97, D.M. Transport SA, ότι «είναι προφανές ότι υπό ορισμένες συνθήκες, η συνεχής και γενναιόδωρη ανοχή σε σχέση με τη μη έγκαιρη καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ενδέχεται να προσποριζει ένα σημαντικό επιχειρηματικό πλεονέκτημα στην επιχείρηση που ωφελείται από αυτήν, ενώ, σε ακραίες περιπτώσεις, είναι πιθανό να ισοδυναμεί με άφεση του χρέους που οι εισφορές αυτές αντιπροσωπεύουν» (σημείο 33 των μη δημοσιευθέντων ακόμη συμπερασμάτων· ανεπίσημη μετάφραση).

Επί τη βάσει των εγγράφων που έχει προσκομίσει η ισπανική κυβέρνηση, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η συνέχιση της δραστηριότητας της πτωχευσάσης Indosa κατέστη δυνατή χάρη στην έγκρισή της από τη συνέλευση των δανειστών στις 30 Ιανουαρίου 1995. Στο πρακτικό της συνέλευσης δεν αναφέρεται καμία απολύτως αντίρρηση εκ μέρους της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης, ούτε της κεντρικής και της περιφερειακής δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Οι υπηρεσίες αυτές, από κοινού με τους υπόλοιπους δανειστές του δημόσιου τομέα, διέθεταν, με βάση το ύψος των απαιτήσεών τους, αρκετές ψήφους για να εμποδίσουν την εκπικύρωση της συνέχισης των δραστηριοτήτων της Indosa.

Οι ισπανικές αρχές δεν παρείχαν καμία εξήγηση για το γεγονός ότι οι δανειστές του δημόσιου τομέα δεν άσκησαν το δικαίωμά τους να εμποδίσουν την προαναφερθείσα έγκριση.

Με βάση τα προεκτεθέντα, είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η έγκριση, εκ μέρους της συνέλευσης των δανειστών της Indosa, της συνέχισης των δραστηριοτήτων της εν λόγω εταιρείας μετά την κήρυξή της σε πτώχευση, οφείλεται στη στάση των δανειστών του δημόσιου τομέα κατά τη συνέλευση της 30ής Ιανουαρίου 1995.

Η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσο η συμπεριφορά των δανειστών του δημόσιου τομέα αποσκοπούσε στα να κατοχυρωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η δυνατότητα είσπραξης των ποσών που τους οφείλονταιν, τα οποία ανέρχονταν σε 6 749 698 323 ESP. Οι ισπανικές αρχές δεν υποστήριξαν, ούτε ανέφεραν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ότι πράγματι αυτός ήταν ο λόγος. Από την άλλη πλευρά, οι δανειστές του δημόσιου τομέα, και ιδίως η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης και η περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία της Χώρας των Βάσκων, γνώριζαν ότι η συνέχιση της δραστηριότητας της Indosa (η οποία τελούσε υπό πτώχευση) ήταν αναμενόμενο να οδηγήσει στη γένεση και νέων χρεών, λόγω της δυσχερούς κατάστασης στην οποία βρισκόταν η εταιρεία, αλλά και με βάση την παλαιότερη πρακτική της στο θέμα της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της έναντι του Δημοσίου (επί έτη είχε παραλείψει να καταβάλει εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φόρους). Για το λόγο αυτό, όφειλαν, αν μη τι άλλο, να εξαρτήσουν τη συνέχιση της δραστηριότητας της υπόψη εταιρείας από τον όρο της εκπλήρωσης των τρεχουσών υποχρεώσεών της στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, ούτως ώστε να αποτραπεί η αύξηση των χρεών της. Λόγω του χαρακτήρα των νομοθετικών διατάξεων που διέπουν την ικανοποίηση των δανειστών της πτώχευσης, μία τέτοια αύξηση συνεπάγεται αυτομάτως την ελάττωση της πτωχευτικής περιουσίας, δεδομένου ότι τα χρέη που απορρέουν από τη διαχείριση της πτώχευσης («χρέη εκ της πτωχευτικής περιουσίας»), όπως είναι οι οφειλές που δημιουργούνται λόγω της μη καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εξοφλούνται κανονικά πριν από την ικανοποίηση των αναγγελθέντων δανειστών της πτώχευσης. Ένας προερχόμενος από τον ιδιωτικό τομέα δανειστής δεν θα είχε ενεργήσει κατά τρόπον ο οποίος να περιορίζει τις πιθανότητες ικανοποίησης της απαίτησής του.

Αποδεικνύεται ότι η συμπεριφορά των δανειστών του δημόσιου τομέα ήταν απόρροια παραγόντων διαφορετικών από τη μέριμνα του κράτους να διασφαλίσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις πιθανότητες ικανοποίησης των απαιτήσεων για τις οποίες είχε αναγγελθεί στο πλαίσιο της πτωχευτικής διαδικασίας. Πέραν αυτού, το σημαντικό ύψος των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που στην πραγματικότητα έμειναν απλήρωτα κατά τη χρονική περίοδο από τον Ιούλιο του 1994 μέχρι τον Απρίλιο του 1997 αποδεικνύει ότι η συνέχιση των δραστηριοτήτων της Indosa είχε ως αποτέλεσμα τη συντήρηση μιας οικονομικής δραστηριότητας που θα ήταν ανέφικτη σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή υπό κανονικές συνθήκες αγοράς.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί μεταβίβαση κρατικών πόρων προς όφελος της Indosa, η οποία προσποριζει στην επιχείρηση αυτή ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, υπό την έννοια ότι, σε αντίθεση με τους ανταγωνιστές της, δεν είναι αναγκασμένη να επωμισθεί τη σχετική δαπάνη, όπως θα έπρεπε

να πράξει υπό κανονικές συνθήκες. Η ορθότητα του σκεπτικού αυτού δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι αποδέκτης της εν λόγω μεταβίβασης πόρων είναι η Indosa ως ιδιοκτήτρια της πτωχευτικής περιουσίας (δηλαδή διακριτή από την προ της πτώχευσης εταιρεία), και όχι η Indosa ως εταιρεία.

Το γεγονός ότι ούτε η δημόσια οικονομική υπηρεσία, ούτε η υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν παραιτηθεί τυπικώς από την είσπραξη των οφειλόμενων σε αυτές ποσών (πράγμα το οποίο σημαίνει ότι, από νομική άποψη, οι απαιτήσεις τους εξακολουθούν να αποτελούν χρέη και δεν έχουν εξαλειφθεί) δεν αναιρεί το γεγονός ότι η εν λόγω επιχείρηση μπόρεσε να παραμείνει σε λειτουργία χωρίς να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της από την άποψη της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης ([16]). Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, οι ανταγωνιστές της Indosa δεν έτυχαν παρόμοιου χρηματοοικονομικού πλεονεκτήματος. Από την άλλη πλευρά, τα χρέη που προέκυψαν από τη μη καταβολή φόρων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μετά την κήρυξη της πτώχευσης γεννήθηκαν στο πλαίσιο της διαχείρισης της πτώχευσης (χρέη εκ της πτωχευτικής περιουσίας) και, σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτοτελών διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης. Με βάση τα στοιχεία που έχουν υποβάλει οι ισπανικές αρχές, συνάγεται ότι δεν έχει κινηθεί καμία αυτοτελής διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, και τούτο παρά το σημαντικό ύψος του χρέους ένεκα της μη καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Εξάγεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι η συνεχής μη καταβολή εκ μέρους της Indosa εισφορών ασφάλισης ύψους 1 282 117 590 ESP, καθώς και η μη καταβολή φόρων αδιευκρίνιστου ύψους κατά το χρονικό διάστημα από την κήρυξη της πτώχευσης (στις 19 Ιουλίου 1994) μέχρι τον Απρίλιο του 1997, αφότου έγινε δεκτό από το σύνολο των προερχόμενων από το δημόσιο τομέα δανειστών της Indosa ότι η εταιρεία αυτή θα συνέχιζε τις δραστηριότητές της χωρίς την παροχή καμίας χρηματοοικονομικής εγγύησης, στοιχειοθετούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Το ποσό φόρων που οφείλεται στην περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία της Vizcaya δεν έχει γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή. Η ισπανική κυβέρνηση οφείλει, επομένως, να προβεί στη διευκρίνιση αυτή.

Κατά συνέπεια, η συνεχής μη καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης:

— εκ μέρους των Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης ή τη διακοπή των δραστηριοτήτων των εταιρειών αυτών, καθώς επίσης και

— εκ μέρους της Indosa μετά την κήρυξη πτώχευσης,

θεωρείται ότι αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Η χορηγηθείσα ενίσχυση δεν εντασσόταν σε κάποιο εγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι έπρεπε να κοινοποιηθεί ατομικώς, όπως προβλέπει το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης. Οι ισπανικές αρχές δεν τήρησαν την υποχρέωσή τους αυτή, γεγονός που καθιστά παράνομη τη χορήγηση της ενίσχυσης. Εν προκειμένω δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί καμία από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 της συνθήκης, διότι η υπό εξέταση ενίσχυση εξυπηρετούσε σκοπούς διαφορετικούς από τους μνημονευόμενους στη ρηθείσα διάταξη. Η ισπανική κυβέρνηση δεν έχει επικαλεσθεί το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης σε σχέση με τις παρεμβάσεις που αξιολογούνται ως ενισχύσεις στην παρούσα απόφαση.

Αναφορικά με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα στοιχεία α) και γ) του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης, σε σχέση με τις ενισχύσεις που αποσκοπούν στην προώθηση ήτη διευκόλυνση της ανάπτυξης συγκεκριμένων περιοχών, είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι, πλην του San Roque (Cádiz), καμία από τις περιοχές στις οποίες εδρεύουν οι Indosa, Gursa και Cunosa (πρόκειται για τις πόλεις Derio της Vizcaya, και Guriezo και Limpias της Κανταβρίας) δεν χαρακτηρίζεται από το ασυνήθως χαμηλό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της, ούτε από την ύπαρξη σοβαρού προβλήματος υποαπασχόλησης κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) της συνθήκης. Εξάλλου, μολονότι η έδρα βρίσκεται σε υποβοηθούμενη περιφέρεια, σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, οι ενισχύσεις προς τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις δεν έχουν τα χαρακτηριστικά ενίσχυσης με σκοπό τη διευκόλυνσης της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών περιοχών κατά την έννοια των διατάξεων του ρηθέντος άρθρου, δεδομένου ότι χορηγήθηκαν ως ενισχύσεις λειτουργίας, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δεν ετίθετο γι' αυτές ως όρος η πραγματοποίηση κάποιας επένδυσης ή η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Προκειμένου για την ενίσχυση που χορηγήθηκε σε επιχείρηση εδρεύουσα στο San Roque (Cádiz), η συγκεκριμένη ενίσχυση δεν χορηγήθηκε δυνάμει του οικείου περιφερειακού καθεστώτος ενισχύσεων. Πέραν αυτού, οι ενισχύσεις λειτουργίας προς επιχειρήσεις που εδρεύουν σε περιοχές εμπίπτουσες στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης μπορούν ομοίως να υπαχθούν στην εξαίρεση που προβλέπει η ρηθείσα διάταξη εφόσον η χορήγησή τους πληροί συγκεκριμένες περιοριστικές και ελεγχόμενες προϋποθέσεις, οι οποίες αναλύονται στη συνέχεια και αφορούν τις προβληματικές επιχειρήσεις.

Όσον αφορά τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο β), τα αναλυθέντα μέτρα ενίσχυσης δεν αποσκοπούσαν στην προώθηση, ούτε έχουν τα χαρακτηριστικά ενός «σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος», ούτε ενός σχεδίου αποβλέποντος στην «άρση σοβαρής διαταραχής» της οικονομίας της Ισπανίας. Άλλωστε, οι ισπανικές αρχές δεν έχουν επικαλεσθεί την εξαίρεση αυτή.

Το στοιχείο γ) του άρθρου 92 παράγραφος 3 προβλέπει ακόμη μία εξαίρεση για τις «ενισχύσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων». Οι ενισχύσεις προς τις Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa εμπίπτουν στην κατηγορία των ενισχύσεων προς προβληματικές επιχειρήσεις.

Οι ενισχύσεις αυτές δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εξαίρεσης που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) σε συνδυασμό με τις «κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων» ([17]).

Ο ενισχύσεις δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις ενισχύσεις διάσωσης. Σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, αυτές πρέπει να συνδέονται με πρόγραμμα αναδιάρθρωσης το οποίο να είναι αξιόπιστο και να έχει υποβληθεί με πάσα λεπτομέρεια στην Επιτροπή. Στην παρούσα υπόθεση, οι ισπανικές αρχές δεν έχουν προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι ενισχύσεις προς τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις συνδέονται με πρόγραμμα αναδιάρθρωσης καταρτισθέν με στόχο την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι ένα πρόγραμμα, το οποίο υπέβαλαν το 1996 στις βασικές αρχές οι σύνδικοι της πτώχευσης της Indosa, δεν έγινε δεκτό από αυτές για διάφορους λόγους, ένας εκ των οποίων ήταν ότι δεν περιλάμβανε ρεαλιστική πρόταση για το χρέος της Indosa προς θεσμικούς φορείς (περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία, υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης κ.λπ.).

Το γεγονός ότι η Indosa ευελπιστεί να επιτύχει ήδη θετική ταμειακή ροή («cash-flow») δεν ανατρέπει το γεγονός ότι η Indosa, αλλά και οι υπόλοιπες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, μπόρεσαν να παραμείνουν σε λειτουργία χάρη, κατά πρώτο λόγο, στη μη επιστροφή των ασυμβίβαστων ενισχύσεων του 1989, καθώς και, κατά

([16]) Βλέπε την υποσημείωση αριθ. 15.

([17]) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.

δεύτερο λόγο, στη δυνατότητα που τους δόθηκε να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους χωρίς να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης. Σε αντίθετη περίπτωση, θα είχαν αναγκασθεί να διακόψουν τη λειτουργία τους.

Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι υπό εξέταση ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, δεδομένου ότι δεν πληρούν καμία από τις προϋποθέσεις που τάσσονται προκειμένου να είναι εφαρμοστέα κάποια από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 2 και 3 του υπόψη άρθρου εξαιρέσεις.

Οσάκις δεδομένη ενίσχυση η οποία έχει ήδη χορηγηθεί κρίνεται ασυμβίβαστη, η Επιτροπή απαιτεί από τα κράτη μέλη να αξιώσουν την επιστροφή της από την αποδέκτρια επιχείρηση ([18]). Στην περίπτωση αυτή υπάγονται και τα μέτρα υπέρ των Indosa, Cunosa, Migsa και Gursa, τα οποία αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης. Ως εκ τούτου, οι σχετικές ενισχύσεις είναι επιστρεπτέες.

Η ανάκτηση των ενισχύσεων πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις διατάξεις που προβλέπει η ισπανική νομοθεσία και να συμπεριλαμβάνει τους τόκους οι οποίοι θα έχουν γεννηθεί από την ημερομηνία χορήγησης της εκάστοτε ενίσχυσης μέχρι την ημερομηνία πραγματοποίησης της επιστροφής της. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται με βάση επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναφοράς που ίσχυε κατά την πρώτη ημερομηνία για τον υπολογισμό του καθαρού ισοδυνάμου επιχορήγησης των περιφερειακών ενισχύσεων στην Ισπανία ([19]).

Με βάση τη νομολογία του Δικαστήριου, οι προαναφερθείσες διατάξεις πρέπει να εφαρμοσθούν κατά τρόπο που να μην καθιστά ανέφικτη στην πράξη την ανάκτηση της ενίσχυσης την οποία επιτάσσει η κοινοτική νομοθεσία. Οι τυχόν δυσχέρειες, διαδικαστικής ή άλλης φύσεως, που ενδέχεται να προκύψουν κατά την εφαρμογή του μέτρου, δεν θίγουν τη νομική του ισχύ ([20]),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση με τη μορφή της συνεχούς μη καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης εκ μέρους:

— των Indosa και Cunosa μέχρι την κήρυξή τους σε πτώχευση,

— των Migsa και Gursa μέχρι διακοπή των δραστηριοτήτων τους, και

— της Indosa μετά την κήρυξή της σε πτώχευση και μέχρι το Μάιο του 1997,

είναι παράνομη, επειδή χορηγήθηκε από την Ισπανία κατά παράβαση της υποχρέωσης την οποία υπείχε δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

Η εν λόγω ενίσχυση κρίνεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, επειδή δεν πληροί καμία από τις προϋποθέσεις που τάσσονται προκειμένου να είναι εφαρμοστέα κάποια από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 2 και 3 του εν λόγω άρθρου παρεκκλίσεις.

Άρθρο 2

1. Η Ισπανία καλείται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 από τις επιχειρήσεις που την έλαβαν παρανόμως.

2. Η ανάκτηση της ενίσχυσης πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις διατάξεις που προβλέπει η ισπανική νομοθεσία. Στα επιτρεπτέα ποσά περιλαμβάνονται οι τόκοι οι οποίοι θα έχουν γεννηθεί από την ημερομηνία χορήγησης της εκάστοτε ενίσχυσης μέχρι την ημερομηνία πραγματοποίησης της επιστροφής της. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των καθαρού ισοδυνάμου επιχορήγησης των περιφερειακών ενισχύσεων στην Ισπανία.

Άρθρο 3

Η Ισπανία ενημερώνει την Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, σχετικά με τα μέτρα που θα λάβει προς εκτέλεσή της.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 14 Οκτωβρίου 1998.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής

([18]) Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 1983 (ΕΕ C 318 της 24.11.1983, σ. 3). Βλέπε επίσης τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, της 12ης Ιουλίου 1973 στην υπόθεση 70/72, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1973, σ. 813, και της 24ης Φεβρουαρίου 1987 στην υπόθεση 310/85, Deufil GmbH und Co. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 901.

([19]) Επιστολή της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη SG(91) D/4577, της 4ης Μαρτίου 1991. Βλέπε επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1990 στην υπόθεση 142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-959.

([20]) Βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου που μνημονεύεται στην υποσημείωση αριθ. 19 αιτιολογικές σκέψεις 58 έως 63.